

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

DO UŻYTKU
SŁUŻEBY

TAJNE

Egz. Nr 1

płk dypl. R. MACKIEWICZ

**WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI
I PROWADZENIA NATARCIA W MIEŚCIE
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH**

Skrypt

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

038554

038554

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1973

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz. Nr 1

plk dypl. R. MACKIEWICZ

**WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI
I PROWADZENIA NATARCIA W MIEŚCIE
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH**

Skrypt

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

038554

038554

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1973

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

"ZATWIERDZAM"
SZEFE KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

gen. bryg. M. WASILEWSKI

Amell. nr 12657 J

płk dypl. R. MACKIEWICZ

Właściwości organizacji i prowadzenia natarcia w mieście
na szczeblach taktycznych

S k r y p t

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOW
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

038554

WARSZAWA

Wrzesień

1973 rok

1911
12/15/11
1000

1000

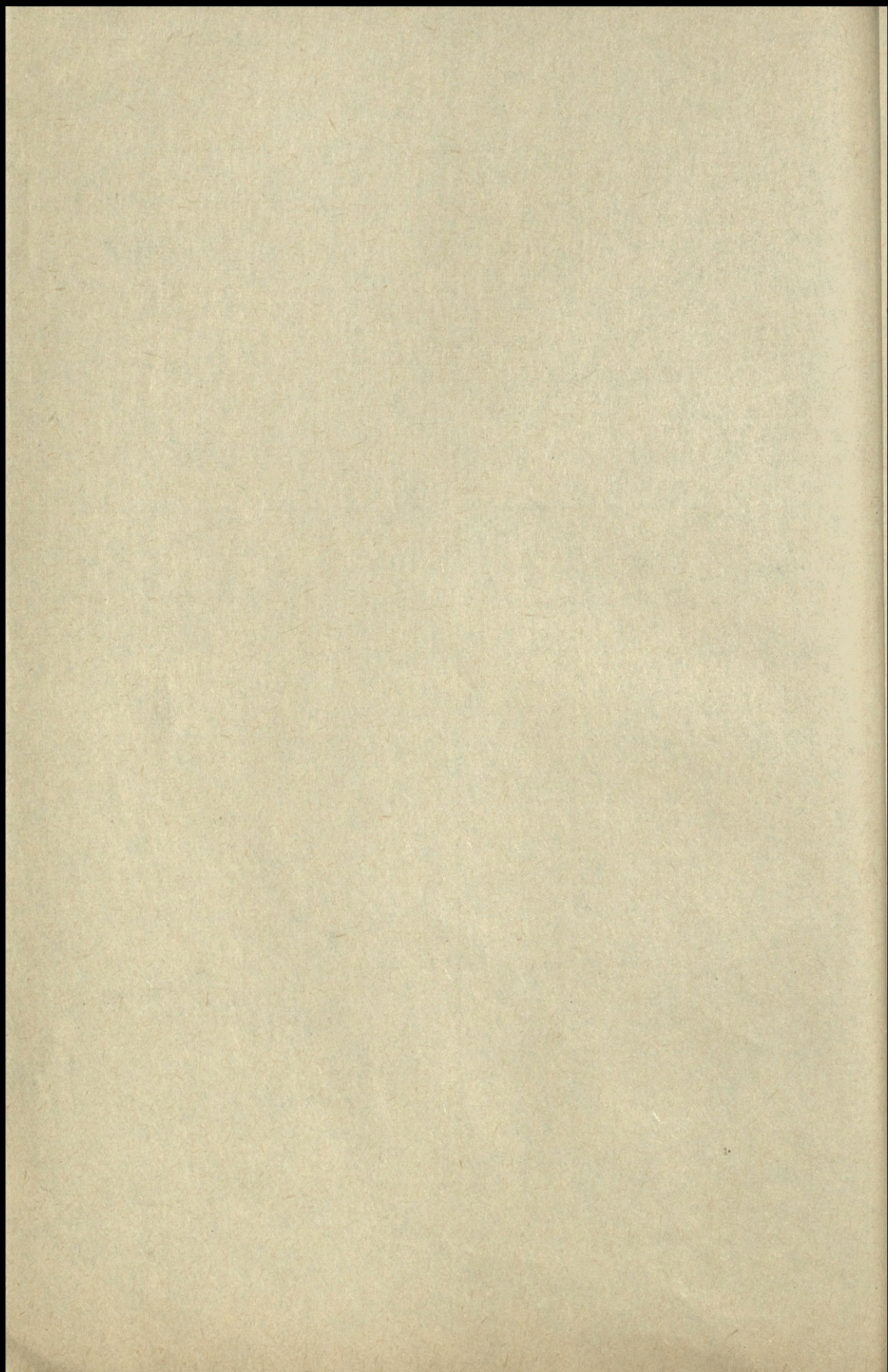

1000
1000
1000
1000

Treść skryptu

Wstęp

- I. Rola miast w działaniach bojowych.
 - II. Zadania, możliwości i ugrupowanie ZT, oddziałów i pododdziałów w natarciu na miasto.
 1. Głębokość i treść zadań oraz szerokość pasów natarcia.
 2. Wybór kierunku głównego uderzenia.
 3. Ugrupowanie bojowe.
 - III. Właściwości organizacji natarcia.
 1. Wypracowanie decyzji.
 2. Stawianie zadań.
 3. Organizacja współdziałania.
 4. Organizacja dowodzenia.
 5. Zabezpieczenie bojowe działań.
 - IV. Właściwości prowadzenia natarcia w mieście.
- Zakończenie.

Wstęp

Wojna jądrowa na ETDW to bezkompromisowa walka swoich systemów polityczno - społecznych, w której zasięgu znajdują się wszystkie dziedziny życia politycznego, gospodarczego i społecznego walczących stron.

W dążeniu do zadania przeciwnikowi jak największych strat i osłabienia militarnego potencjału, każda z walczących stron skupia swój wysiłek dla zniszczenia lub opanowania najbardziej ważnych ośrodków organizmu państwowego nieprzyjaciela.

Newralnymi częściami każdego kraju były i są przede wszystkim jego miasta. Stanowią one bowiem centrum życia politycznego, handlowego, administracyjnego i kulturalnego. Są węzłami dróg kolejowych, kołowych, portów lotniczych i morskich. Posiadają duże rezerwy wykwalifikowanych rezerw ludzkich, zapasów żywności, surowca i gotowych wyrobów przemysłowych. Utrata zasadniczych miast ma ogromne znaczenie operacyjno-strategiczne, jeżeli nie równa się klęsce.

Wprowadzenie do uzbrojenia armii nowych potężnych środków walki - broni jądrowej, doprowadziło do zmiany wielu zasad taktyczno-operacyjnych. Nasuwa się pytanie, czy w ewentualnej wojnie odstrasząca siła uderzeń jądrowych nie zmusi obydwóch walczących stron do zrezygnowania z wykorzystania miast jako węzłów oporu, czy ich znaczenie taktyczno-operacyjne zostanie zachowane.

Dotychczasowa literatura wojskowa dość ubogo traktuje te problemy, sprowadzając je do indywidualnych poglądów autorów, którzy niemal we wszystkich wypadkach wiążą odpowiedzi na postawione pytania "względami humanistycznymi." W takich wypadkach najlepiej przemawiają fakty.

Niemcy faszystowskie w dążeniu do podporządkowania sobie wolnych narodów narzuciły innym państwom okrutny, bezlitosny sposób prowadzenia wojny. Wojska niemieckie nie wahały się zrównywać z ziemią miast i całych rejonów przemysłowych, jeżeli to odpowiadało ich planom. W odpowiedzi na to, napadnięte narody, zwłaszcza słowiańskie, w obliczu grożącej zagłady musiały poświęcić w obronie ojczyzny wielkie wartości materialne i kulturalne wzniesione trudem całych pokoleń, aby powstrzymać wroga.

Dlatego też nie wahał się żołnierz polski bronić Warszawy mimo, że groziło to jej zniszczeniem. Z tych też przyczyn Armia Radziecka wykorzystywała własne miasta i ośrodki przemysłowe w systemie obrony, jeżeli tylko w ten sposób można było osłabić siły wroga i powstrzymać jego natarcie.

Również armie państw anglosaskich w zwycięskim pochodzie bez skrupułów nalotami "dywanowymi" równały z ziemią całe miasta. Użycie broni jądrowej na Hiroszimą i Nagasaki, na miasta nie mające znaczenia operacyjnego, jak i zbrodnicze operacje prowadzone w Indochinach, gdzie masowe mordy ludności cywilnej były powszechne, świadczą, że na humanitaryzm naszych przeciwników nikt liczyć nie może.

Odpowiedź na drugie pytanie wymaga szerszego naświetlenia.

I. ROLA MIAST W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Zaangażowanie miast w każdej wojnie było różne i zależało od:

- charakteru wojny;
- charakteru miast;
- od możliwości ich wykorzystania przez walczące wojska.

Nawet pobieżny przegląd tych zagadnień pozwala wyciągnąć szereg wniosków.

W I wojnie światowej respektowano prawo "miast otwartych", dlatego też takie miasta, jak: Łódź, Warszawa, Lwów, Bruksela, Haga i inne nie były bronione.

Epizody walk godne uwagi odnoszą się w zasadzie do takich miast jak: Przemyśl, Modlin, Osowiec, Brześć, Liege, Namur, Verdun, ale miasta te spełniały rolę twierdz i były specjalnie do celów wojny przygotowywane. Prowadzono też walki o miejscowości w wypadku ustabilizowania się linii frontu w ich pobliżu, ale w związku z pozycyjnym charakterem wojny działania te nie miały znaczenia taktyczno-operacyjnego. II wojna światowa w orbitę bezpośrednich zmagani wciąga niemal wszystkie miasta i rejony przemysłowe a na kierunkach głównych uderzeń wszystkie osiedla, a nawet pojedyncze zabudowania. W obronie miast i osiedli oprócz jednostek wojskowych brała szeroki udział ludność cywilna /Warszawa, Odessa, Sewastopol, Leningrad, Wrocław, Akwizgran, Berlin/, co było nie spotykane w I wojnie światowej. W II wojnie światowej miasta spełniały różnorodną rolę taktyczną jak i operacyjną. Osiedla i średniej wielkości miasta włączono w system obrony polowej lub były bronione w odosobnieniu /Grudziądz, Toruń, Ścinawa, porty na wybrzeżu Francji/ w zasadzie posiadały wartość taktyczną. System obrony, w którym miejscowości stanowiły kościec obrony miały już charakter operacyjny /np. system "jeży" obrona na rubleży rz. ODRA itp./. Nawet nieduże miasta, ale spełniające funkcje węzłów dróg /Piła, Elbląg, Kołobrzeg, Bastogne/, względnie znajdujące się w rejonie wygodnych przepraw przez rzeki /ARNHEM, WESEL/stanowiły punkty o znaczeniu operacyjnym. Podobne znaczenie spełniały takie miasta jak: Odessa, Sewastopol, Wrocław, Buda - peszt, Poznań, Królewiec, Tobruk, Dunkierka itp.

Znaczenie strategiczne miały wielkie miasta znajdujące się na ważnych kierunkach strategicznych /Leningrad, Stalingrad,

stolice państw, miasta przemysłowe Kaukazu, Górny Śląsk, Zagłębie Ruhry/. Nasilenie walk o miasta narastało w pewnych określonych etapach wojny a nawet operacji.

W początkowym okresie wojny bezpośrednie walki o większe miasta prowadzono w sporadycznych wypadkach. Wynikało to z tego, że strona napadająca - Niemcy faszystowskie - dysponowały w tym etapie tak dużą przewagą, że szybko rozstrzygały wynik bitwy granicznej na swoją korzyść. Broniące się miasta były zdobywane z marszu, lub wymijane i okrążane a ich obrona nie miała większego wpływu na przebieg kampanii /obrona Warszawy, Modlina w 39 r., twierdz belgijskich w 1940 r., Brześć na Bugiem w 1941 r./. Do zaciętych i gwałtownych walk w miastach dochodziło w kulminacyjnych okresach wojny z chwilą wyczerpania się możliwości zaczepnych wojsk niemieckich /Leningrad, Tychwin, Moskwa, Tuła, Woroneż, Stalingrad/. Również w końcowym okresie wojny wzrosła częstotliwość walk w miastach. Wywołane to było dążeniem władz hitlerowskich do spotęgowania oporu, przez wciągnięcie do walki ludności cywilnej a szczególnie młodzieży, aby odwleć chwilę klęski.

Podobne prawidłowości można zaobserwować w toku operacji zaczepnej. W okresie działań w taktycznej strefie obrony do gwałtownych walk w miastach dochodziło tylko w wypadku nie - spodziewanego ich okrążenia /Witebsk, Bobrujsk/. W zasadzie jednak miasta i miejscowości włączone w system obrony polowej broniono tylko do chwili powstania zagrożenia okrążeniem. W toku operacji zaczepnej walki o miasta prowadzono w sytuacjach, kiedy bronione obiekty zagrażały skrzydłom zgrupowań uderzeniowych /Leningrad, Tychwin, Odessa, Sewastopol, Tobruk/ uniemożliwiały wykorzystywanie portów /Dunkierka, Gdynia, Gdańsk, Kołobrzeg/ lub dogodnych przepraw przez przeszkody wodne.

Powodzenie walk w okrążonym mieście było całkowicie uzależnione od pomocy z zewnątrz. Przy pełnej izolacji obrona w okrążonym mieście kończyła się niepowodzeniem, chociaż bardzo często spełniała zadania taktyczne a niekiedy i operacyjne.

W warunkach możliwości zastosowania broni jądrowej przeciwko miastom mocno zostało zachwiane ich znaczenie obronne, jednakże nie zostało całkowicie wyeliminowane. Broniący się

ostrożniej i w mniejszych ilościach będzie angażował siły do bezpośredniej obrony miast, nie będzie wprowadzał tych sił z wozasu. Bitwy o duże miasta, w większym niż dawniej stopniu, toczyć się będą na przedpolach. Walkę w tego rodzaju obiektach będzie się traktować jako konieczność wynikającą z ogólnego rozwoju sytuacji.

Nacierający będzie szukał rozwiązań zarówno taktycznych jak i operacyjnych w oskrzydleniu i obejściu. Wymijanie, oskrzydlenie, blokowanie lub dozorowanie miast uważa należy za zasadę obowiązującą na wszystkich szczeblach dowodzenia. Natomiast działania zaczepne bezpośrednio w mieście trzeba traktować jako wymuszone przez konkretną sytuację, kiedy manewr jest niemożliwy lub niccelowy.

Przedstawione wymagania raketowo-jądrowego pola walki nie eliminują obronnego znaczenia miast chociażby dlatego, że:

- polityczno-administracyjne i gospodarcze znaczenie miast nie zmalało lecz wzrosło;
- stopień zurbanizowania obszaru na ETD jest tak duży, że możliwość poszukiwania rozstrzygnięcia wyłącznie poza miastami i osiedlami praktycznie nie istnieje;
- miasta są przeważnie ważnymi węzłami komunikacyjnymi, których posiadanie decydująco wpływa na możliwości ruchu i manewru tak wysoce zmechanizowanej armii.

W działaniach manewrowych o wielkiej skali przestrzennego rozmachu i dużego tempa szczególnego znaczenia nabierają miasta będące jednocześnie portami ze względu na konieczność ich wykorzystania dla dowozu ogromnych mas środków materiałowych oraz miasta leżące na arteriach wodnych a posiadające dużą ilość mostów i przepraw.

Na ETDW średniej wielkości rzeki występują co 30-50 km a odległości między miastami o różnej wielkości lecz o murywanej i wielopiętrowej zabudowie wynoszą 7-10 km. W tych warunkach dywizja w ciągu jednego dnia natarcia może być zmuszona opanowywać nawet kilka miast.

II. ZADANIA, MOŻLIWOŚCI I UGRUPOWANIE ZT, ODDZIAŁÓW I PODODDZIAŁÓW W NATARCIU NA MIASTO.

1. Głębokość i treść zadań oraz szerokość pasów natarcia.

Na możliwości bojowe oddziałów i pododdziałów w natarciu w mieście mają wpływ następujące zasadnicze czynniki:

- rola i miejsce ZT, oddziału, pododdziału w operacji;
- skład bojowy;
- charakter obrony przeciwnika;
- warunki rozbudowy miasta i jego charakter;
- czas jakim dysponował przeciwnik na organizację obrony.

W natarciu z marszu z wykorzystaniem czynnika zaskoczenia zadania bojowe oddziałów i pododdziałów mogą być znacznie głębsze aniżeli podczas natarcia na zawczasu zorganizowaną i głęboko urzutowaną obronę npla, której przełamanie wiąże się z koniecznością walki o każde zabudowanie. Dywizje i pułki w natarciu namiasto otrzymują zadanie bliższe i zadanie następne. Dla batalionu /oddziału szturmowego/ określa się zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia.

W wypadku mało wyraźnego przebiegu pozycji w obronie npla, istnienia luk lub gdy podstawą obrony jest system nieregularnie rozmieszczonych punktów oporu, to zadanie bojowe określa się wg punktów /obiektów/ najbardziej charakterystycznych i dobrze widocznych.

Na podstawie analizy doświadczeń z II wojny światowej oraz prowadzonych ostatnio ćwiczeń przyjmuje się, że:

- treścią zadania bliższego dywizji może być rozbięcie przeciwnika w pasie natarcia i wyjścia w rejon centralnego punktu miasta /główniej magistrali/ tj. na głębokość około 3-5 km;
- treścią zadania następnego dywizji może być opanowanie kolejnych ważnych obiektów w głębi miasta lub wyjście na przeciwległy jego skraj. W walce o duże miasta głębokość ta będzie się wahać w granicach 6-8 km.

Przy natarciu z marszu głębokość ta może wzrosnąć do 10 km i więcej.

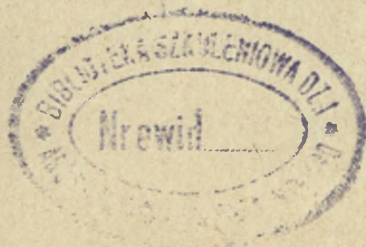
- treścią zadania bliższego pułku będzie opanowanie kilku kwartałów;
- zadanie następne pułku będzie w większości wypadków pokrywało się z zadaniem bliższym dywizji;
- batalion likwiduje przeciwnika w kompanijnych punktach oporu pierwszego rzutu i opanowuje dwa - trzy kwartały /500 - 600 m/. Ponadto otrzymuje kierunek dalszego natarcia na głębokość zadania bliższego pułku.

Decydującymi czynnikami, które muszą być brane przy określaniu szerokości pasów dla ZT oddziałów i pododdziałów winny być:

- możliwość stworzenia przez nacierającego 3-4-krotnej przewagi w siłach i środkach;
- konieczność zachowania najbardziej optymalnego rozródkowania wojsk dla ochrony przed BMR;
- możliwość utrzymania kierunku natarcia wzdłuż ulic wyprowadzających do centrum miasta.

Uwzględniając powyższe czynniki przyjmuje się, że wzmocony batalion piechoty może atakować kompanijny punkt oporu przeciwnika zajmujący 2-4 kwartały. Przy średniej gęstości zabudowy miasta w rejonie 2-4 kwartałów znajdują się 1-2 ulice wyprowadzające do centrum dzielnicy lub mniejszego miasta. Tak więc średnio szerokość pasa natarcia batalionu będzie wynosiła do 1000 m. Dla pułku średnio wyznacza się 2-4 ulice wyprowadzające do centrum lub pas do 3 km.

Wychodząc z przedstawionych norm można przyjąć, że dywizja będzie nacierać w pasie do 10 km w dużym mieście lub otrzyma do samodzielnego opanowania miasto małe. W takim pasie może się bronić od jednej do półtorej brygady zmechanizowanej przeciwnika. Przyjęte normy zapewniają stworzenie wymaganej przewagi, rozródkowanie i możliwość manewru oraz utrzymanie przez każdy batalion pierwszego rzutu, kierunku natarcia wzdłuż ulic wyprowadzających do centrum miasta.

2. Wybór kierunku głównego uderzenia

Pomyślne wykonanie zadania bojowego w natarciu na miasto zależy w znacznym stopniu od prawidłowego wyboru kierunku głównego uderzenia.

Wagę problemu potęguje fakt, że przenoszenie wysiłku w toku natarcia przy tak skomplikowanych warunkach manewru jest wyjątkowo utrudnione a często wręcz niemożliwe.

Jak wynika z doświadczeń walk o Królewiec, Wrocław, Berlin, główny kierunek uderzenia był wybierany w większości wypadków wzdłuż głównych ulic wyprowadzających najkrótszą drogą do centrum dzielnicy lub miasta /głównego placu, rękodowej ulicy itp./. Zasada powyższa jest aktualna z tym, że dodatkowo winny być rozpatrywane możliwości obronne przeciwnika na interesującym nas kierunku /siła, skład, czas na organizację obrony/, możliwości wykorzystania własnych ozołgów, BWP, artylerii strzelającej na wprost /ilość parków, skwerów, placów i wolnej przestrzeni/. Pierścieniowy układ większości miast oraz okrężna ich obrona często zmuszają nacierającego do uderzeń ozołgowych. Powodzenie w tego typu działaniach jest uzależnione od stopnia obezwładnienia obrony przeciwnika. Niebagatelną rolę będą spełniać pomocnicze uderzenia na tyły i skrzydła nieprzyjaciela, które mogą być wykonywane z wykorzystaniem do skrytego manewru kanałów podziemnych lub istniejące luki w ugrupowaniu npla.

3. Ugrupowanie bojowe.

Doświadczenia drugiej wojny światowej wykazały, że w natarciu na miasto typowe ugrupowanie wojsk nie zdawało egzaminu. Dokonywano reorganizacji batalionów i kompanii tworząc oddziały i grupy szturmowe. Zreorganizowane pododdziały musiały być przygotowane do:

- samodzielnego działania pod względem siły ogniowej;^{1/}

1/ Typowy skład grupy w końcowej fazie wojny był następujący: komp./pluton/ piech., 1-2 dr CKM, 1-2 dr miotaczy ognia, 2-3 chemików ze środkami zadymiania, do dr saperów, 1-2 KM wielkiego kalibru, 1-2 pl.artylerii, do plut. ozołgów.

- stosowania specyficznych sposobów działań odpowiadających warunkom zabudowy miasta i treści otrzymanego zadania;^{1/}

Doświadczenia wyznaczające właściwości ugrupowania bojowego w natarciu w mieście ujęte są w Regulaminie Walki, natomiast w podręczniku "Działania bojowe w warunkach szczególnych," mówi się, że współczesna kompania ma wystarczające środki, aby prowadzić działania bojowe w mieście bez konieczności reorganizacji.

Za typowym ugrupowaniem wojsk przemawia wysokie tempo działań na podejściu do miasta, w czasie których może nie być czasu na reorganizację batalionów.

Argument czasu - bez respektowania, którego trudno o zaskoczenie - sugeruje konieczność natarcia w mieście w ugrupowaniu typowym. Za takim ugrupowaniem przemawiają także wymogi pokonania obrony na przedpolu miasta, co można dokonać w typowym ugrupowaniu. Stratą cennego czasu byłoby chwilowe nawet przerywanie działań dla tworzenia grup szturmowych.

Miasto nawet o luźnej zabudowie nie pozwala jednak na swobodę rozwijania ugrupowania, a ulice nawet najszersze mają ograniczoną pojemność.

System obrony miasta według poglądów NATO przewiduje obronę głęboko urzutowaną, z wielowarstwowym systemem ognia, systemem zapór inżynierskich, barykad, stref zniszczeń itp. Konsekwencją tego może być nierównomierne rozwijanie natarcia oraz konieczność prowadzenia jednoczesnej walki na znacznej głębokości. To z kolei dyktuje potrzebę posiadania licznych i samodzielnych pododdziałów w odwodzie /drugim rzucie/, którymi można interweniować na przebieg natarcia.

Miasta nawet o nowoczesnej zabudowie nie utraciły swych specyficznych właściwości. Fakt istnienia takich obiektów w granicach miasta jak: zakłady przemysłowe, elektrownie, elektrociepłownie, budowle wodno-kanalizacyjne, stacje kolejowe, porty lotnicze, metra, stacje radiowe i telewizyjne, dawne cytadele, uregulowane kanały wodne itp. wymagają specyficznego sposobu działania odpowiadającego charakterowi obiektu.

^{1/} Grupa dzieliła się na podgrupy: szturmowa, ogniowa, torująca, osłony, rozminowania, oczyszczenia budynku, umocnienia, odwodowa itp.

Tak więc za ugrupowaniem składającym się z grup 1 od - działów szturmowych przemawiają także liczne i w pełni racjonalne argumenty.

Ugrupowanie w natarciu na miasto każdorazowo będzie zależało od istniejących warunków i przewidywanego sposobu działań. W natarciu z marszu, po pokonaniu obrony na zewnętrznym pierścieniu obrony dywizja /pułk/ może w niezmiennym ugrupowaniu walczyć o miasto i wykorzystując zaskoczenie i dynamikę działań nacierać w mieście bez zmiany ugrupowania.

Można także po przełamaniu obrony na zewnętrznym pierścieniu wprowadzić do walki o miasto drugi rzut dywizji/pułk/ zorganizowany zawczasu w oddziały i grupy szturmowe. Reorganizacja drugorzutowych pododdziałów może odbywać się w okresie walki na zewnętrznym pasie, w czasie ogniowego przygotowania ataku na miasto, lub podczas walki w głębi. Grupy szturmowe należy tworzyć na bazie kompanii piechoty przydzielając dodatkowo pododdziały ozołgów artylerii, PPK, saperów i chemików wraz ze środkami minerskimi i zadymiania.

Podczas opanowywania miasta z marszu ważnym elementem ugrupowania będzie oddział wydzielony w składzie od batalionu do pułku zmechanizowanego wzmocniony ozołgami, artylerią, pododdziałami wojsk inżynieryjnych i chemicznych.

W skład pierwszego rzutu dywizji /pułku/ wyznacza się pułki /bataliony/ zmechanizowane odpowiednio wzmocnione. Pułk ozołgów stanowi drugi rzut i do chwili wprowadzenia do walki rozmieszcza się poza miastem w sposób rozśrodkowany w odległości 10-12 km od pierwszego rzutu. Dla wprowadzenia pułku ozołgów do walki wyznacza się co najmniej dwie ulice.

Batalion ozołgów pułku zmechanizowanego rozdziela się do batalionów piechoty pierwszego rzutu. Niekiedy jedną kompanię pozostawia się jako odwód przeciwpancerny pułku.

Dywizjon artylerii rakietowej wykorzystuje się centralnie dla wsparcia wojsk na kierunku głównego uderzenia. W wypadku organizowania oddziału wydzielonego może wchodzić w jego skład. Artylerię haubiczną w zasadzie wykorzystuje się w sposób zdecentralizowany przydzielając poszczególne baterie /plutony/ do kompanii piechoty. Artyleryjskie grupy w większości wypadków organizuje się tylko w dywizji w składzie 2-3 dywizjonów.

W pułku i dywizji organizuje się 1-2 odwody przeciwpancerne w składzie mieszanym /czołgi, art.ppanc/.

Środki obrony przeciwlotniczej dywizji wykorzystuje się dla bezpośredniej osłony głównych elementów ugrupowania bojowego. Baterię przeciwlotniczą pułku wykorzystuje się dla osłony czołowych pododdziałów na głównym kierunku uderzenia PO lub drugiego rzutu. Przydzielone pododdziałom środki obrony przeciwlotniczej rozwijają się bezpośrednio w ich ugrupowaniu. Dla utrzymania dróg manewru i dowozu znacznie zwiększonych ilości środków materiałowych w dywizji i pułku wyznacza się po dwa oddziały zabezpieczenia ruchu.^{1/}

W wypadku prowadzenia natarcia z marszu w dywizji organizuje się desant taktyczny w sile od kompanii do batalionu. Desant wykonuje swoje zadanie przy ścisłym współdziałaniu z oddziałem wydzielonym.

W natarciu na miasto w zależności od potrzeb mogą być organizowane specjalne elementy ugrupowania, takie jak: odwód przeciwpożarowy, grupa rozminowania, grupa umocnienia zdobytych obiektów itp.

1/ Zużycie tylko materiałów wybuchowych na dobę dla dywizji wynosi 12-15 ton.

III. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I NATARCIA.

1. Wypracowanie decyzji.

Decyzję na opanowanie miasta leżącego w głębi obrony przeciwnika wypracowuje się podczas organizacji natarcia na dany dzień lub w toku pościgu na dalekich podejściach do miasta. W miarę podchodzenia do miasta decyzja winna być udokładniana na podstawie danych uzyskanych od organów rozpoznawczych i walczących pododdziałów dywizji.

W wypadku ustalenia w toku analizy zadania, że zdobycie miasta decydująco wpływa na możliwość wykonania zadania dobowego, to dalsza kolejność pracy winna być podobna jak przy organizacji działań desantowych. To znaczy, że w pierwszej kolejności wypracowuje się decyzję do opanowania miasta i tej decyzji podporządkowuje się sposób walki na podejściach, tj. użycie BMR, wykorzystanie OW, desantu, ugrupowanie do przełamania obrony i rozbitcia sił nieprzyjaciela na podejściach itp.

Kolejność pracy przy wypracowaniu decyzji do walki o miasto będzie podobna jak w warunkach normalnych, natomiast treść wymaga uwzględnienia charakteru miasta i specyfiki organizowanej w niej obrony przez przeciwnika.

Dlatego przy ocenie nieprzyjaciela należy określić:

- jaka jest siła i skład garnizonu;
- jakim czasem dysponował przeciwnik na organizację obrony;
- na utrzymanie których obiektów /grupy bloków, placów, skrzyżowań, zakładów przemysłowych, urządzeń podziemnych itp./ skupia główny wysiłek;
- możliwość użycia przez obrońcę BMR;
- silne i słabe miejsca w obronie, najbardziej nadające się kierunki do natarcia, istnienie i możliwość wykorzystania luk w obronie dla dokonania manewru;
- właściwości systemu ognia w punktach oporu i sposób wykorzystania czołgów;
- charakter przeszkód, zapór minowych, barykad i ich ogniowa osłona;
- możliwość wykorzystania tuneli, metra i system ich obrony;
- stan zniszczeń w obrębie miasta i na podejściach.

Charakter miasta i stan jego zabudowy określa się na podstawie map w dużej skali, planów, zdjęć lotniczych, opisów wojsko-geograficznych i innych dostępnych materiałów.

W przewidzianym pasie natarcia szczególnie dokładnie należy przestudiować: na skraju miasta obiekty zamykające dostęp do głównych ulic wlotowych, położenie największych obiektów, które mogą być wykorzystane w systemie obrony i muszą być zdobywane przez grupy szturmowe lub pododdziały specjalne, takie jak: bloki rządowe, arsenały, obiekty łączności, radia, telewizji, elektrociepłownie, gazownie, tunele lub metra, schrony, lotniska, lądowiska śmigłowców, kanały i sposoby ich forsowania, kierunek i szerokość ulic, magistrale, parki, place, system kanałów podziemnych, ich wloty i wyloty itp. obiekty, których utrzymanie wpływa na siłę obrony.

Na podstawie oceny nieprzyjaciela i charakteru miasta dowódca winien określić:

- sposób natarcia na miasto;
- jakie najbardziej ważne obiekty należy opanować w pierwszej kolejności;
- kierunki uderzeń i manewru;
- najbardziej dogodne drogi podejścia;
- rubieże rozwinięcia zapewniające uzyskanie maksimum zaskoczenia;
- podstawowe wymagania w stosunku do ugrupowania.

Oceniając stan i możliwości wojsk własnych należy określić:

- stopień przygotowania pododdziałów do walki w mieście, szczególnie wewnątrz budynków;
- potrzeby i możliwości stworzenia podstawowych elementów ugrupowania bojowego, w tym: oddziałów /grup/ szturmowych, OW lub desantów oraz ich zadanie;
- możliwości przygotowania specjalnego sprzętu jak: drabiny sznurowe, liny, kładki itp.;
- przedsięwzięcia, siły i środki zabezpieczające manewr drugiego rzutu oraz ciągłość komunikacji ze strefą tyłową;
- ochronę drugich rzutów, SD, pododdziałów tyłowych przed pożarami i walącymi się budynkami.

Oceniając sąsiadów szczególną uwagę należy zwrócić na możliwość udzielenia wzajemnej pomocy przy opanowywaniu ważnych obiektów znajdujących się na styku z sąsiadem. Określić udział obu stron w osłonie skrzydeł oraz możliwość wykorzystania podziemnych przejść znajdujących się w pasie sąsiada a wyprowadzających na tyły przeciwnika.

Decyzja dowódcy dodatkowo powinna ujmować: kolejność opanowywania ważniejszych obiektów, skład i zadania oddziałów/grup/szturmowych, przedsięwzięcia, siły i środki do umocnienia opanowanych obiektów, organizacja osłony skrzydeł i luk, SD oraz tyłów.

2. Stawianie zadań.

- Przy stawianiu zadań bojowych dodatkowo dowódcas określa:
- pododdziałom pierwszego rzutu - obiekty, które należy opanować w pierwszej kolejności, ugrupowanie bojowe przy opanowywaniu tych obiektów, obiekty, które będą zdobywane połączonym wysiłkiem pododdziałów pierwszego rzutu, czołgów i desantów taktycznych, drogi skrytego podejścia do nich, wyjścia na tyły oraz siły, jakie winny być użyte do umocnienia po ich opanowaniu;
 - pododdziałom drugiego rzutu - kierunek przesuwania, rubież wejścia do walki, podziemne kanały, jakie powinny być wykorzystane dla skrytego podejścia, które kwartały należy oczyścić od pozostawionych przez pierwszy rzut sił npla i jakie do tego celu użyć pododdziały, rejony /obiekty/ jakie będą stanowiły rubież dla odparcia kontrataków i sposób ich przygotowania do obrony;
 - artylerii - kiedy i jakie obiekty będą burzone ogniem grup artyleryjskich oraz, które obiekty będą obezwładniane ogniem na wprost, podział artylerii;
 - środkom OPL - sposób wykorzystania artylerii ZSU i innych środków do obezwładnienia szturmowanych obiektów, szczególnie celów rozmieszczonych na górnych piętrach budynków;
 - pododdziałom inżynieryjnym - obiekty, które mają być wysadzone MW, sposób przygotowania przejść w zaporach i zawałach, przedsięwzięcia zabezpieczenia forsowania kanałów i rzek, kolejność i czas rozminowania zdobytych budynków, sposób umocnienia opanowanych obiektów.

3. Organizacja współdziałania.

Szczególne znaczenie w natarciu w mieście nabiera organizacja współdziałania. Charakterystyczne właściwości miasta wymagają bardzo dokładnego zgrywania wysiłku poszczególnych rodzajów wojsk i elementów ugrupowania bojowego przy kolejnym ataku wybranych obiektów. Współdziałanie organizuje się według okresów, zadań, a w batalionach i kompaniach /oddziałach szturmowych, grupach/ według obiektów, szczególnie i w terenie. Organizacja współdziałania pomiędzy batalionami a oddziałem szturmowym polega na ustaleniu obiektu, opanowanie którego naruszy system obrony sił, środków i sposobu opanowania tego obiektu, kolejność wprowadzenia do walki grup oddziału szturmowego, ogniowe wsparcia, drogi obejścia /przenikania/ oddziałów wychodzących na tyły. Sposób likwidacji zablokowanych oddziałów nieprzyjaciela. Ponadto konieczne jest ustalenie jakiej pomocy piechota i wojska inżynieryjne udzielają ozołgom i działom wspierającym przy pokonywaniu przez nie przeszkód i zapór oraz przy zwalczaniu niszczyteli ozołgów i strzelców wyborowych. Organizując współdziałanie z sąsiadami ustala się sposób działania na stykach dla likwidacji środków flankujących swym ogniem podczas okrążenia i blokowania wybranych obiektów, przy odpięciu możliwych kontrataków. Jeżeli natarcie jest prowadzone wzdłuż ulic w układzie promienistym konieczne jest ustalenie rubieży ograniczających ogniowe oddziaływanie artylerią oraz ustalenie sygnałów "ja swój", wskazywania celów, otwarcia i przeniesienia ognia.

Przy organizacji współdziałania pomiędzy wyznaczonymi pododdziałami do wykonania uderzenia w skrzydło lub od tyłu na nieprzyjaciela a pododdziałami nacierającymi od ozoła, głównym problemem jest uzgodnienie możliwości wykonania ataku z zaskoczeniem i jednocześnie jak największą ilością sił. W tym celu pododdziałom przenikającym w głąb ustala się czas wyruszenia z rejonów wyjściowych, drogi /ulice, kanały/, rubież ataku i czas jej osiągnięcia.

Ponadto podobnie jak i z sąsiadami ustala się sygnały rozpoznawania i kierowania ogniem.

Złożona i często rozpadająca się na wiele ognisk walka wymaga wyjątkowo sprawnego i energicznego dowodzenia.

4. Organizacja dowodzenia.

Organizując system dowodzenia sztaby powinny zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie ciągłej łączności w toku walki i na przedsięwzięcia zapewniające orientację w mieście.

Dla zapewnienia dowódcom możliwości osobistego udziału w kierowaniu walką punkty dowodzenia rozmieszcza się na znacznie zmniejszonych odległościach. I tak: stanowisko dowodzenia dywizji rozwija się w odległości 1,5-2 km od linii frontu, pułku 500-800 m, batalionu w ugrupowaniu pierwszorzutowych kompanii.

Podstawowym środkiem łączności jest radio. Jednak należy pamiętać, że w mieście zasięg środków łączności radiowej zmniejsza się dwukrotnie. Dlatego konieczne będzie wynoszenie anten na dachy budynków lub stosowanie środków retranslacji. Dla zapewnienia orientacji w mieście dowódcom do grupy /plutonu/ włącznie dostarcza się plany lub mapy w skali 1:25 000. Każdy kwartał miasta lub ważniejszy obiekt powinien posiadać dla wszystkich dowódców jednolity numer.

5. Zabezpieczenie bojowe działań.

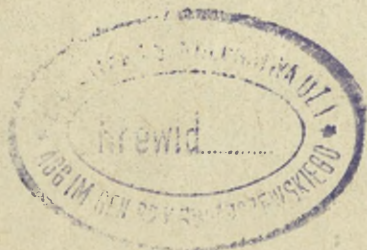
Właściwości miasta mają też poważny wpływ na bojowe zabezpieczenie działań.

Główny wysiłek rozpoznania skupia się dla ustalenia stopnia przygotowania miasta i poszczególnych obiektów do obrony. Miejsce rozmieszczenia odwodów, skład i możliwe kierunki ich przeciwdziałania. System ognia, zapór, luki, miejsca zasadzek szczególnie ozołgowych a także stopień przygotowania do obrony urządzeń podziemnych. Organizując rozpoznanie należy uwzględnić znacznie ograniczone możliwości wykorzystania technicznych środków rozpoznania a jednocześnie zwiększenie się roli rozpoznania inżynierskiego, obserwacji, podsłuchu i zasadzek. Dla zapewnienia dopływu informacji znacznie zwiększa się ilość punktów obserwacyjnych /w bp-2, pz-3/. Pododdziałom rozpoznawczym mogą być dodatkowo powierzone zadania jak: kierowanie ogniem artylerii lub zadania o charakterze dywersyjnym.

Organizując obronę przed BMR należy się liczyć z ogromnym wzrostem przedsięwzięć, które muszą być realizowane jednocześnie. Oprócz znacznie zwiększonych strat w ludziach i sprzęcie, występują masowo pożary oraz całe strefy zburzonych bu -

dynków, które mogą całkowicie sparaliżować manewr oraz możliwość udzielenia pomocy porażonym pododdziałom. W zakresie rozśrodkowania wojsk obowiązują zasady ogólne. Najbardziej niewrażliwymi rejonami, gdzie nie należy dopuszczać do skupisk są ulice z barykadami, zawałami lub odcinkami pól minowych. Dla rozśrodkowania wojsk, sztabów i tyłów i ich ochrony celowo jest wykorzystywać piwnice, tunele, odcinki metra i inne urządzenia podziemne, które mogą być dodatkowo wzmacniane. Likwidacja skutków uderzeń jądrowych w pierwszej kolejności wymaga oczyszczenia ulic i dróg manewru dla udzielenia pomocy porażonym, gaszenia pożarów oraz wprowadzenia świeżych sił do walki. Wydzielone pododdziały do grup awaryjno-ratunkowych i grup ppoż muszą w maksymalnym stopniu wykorzystywać z zasobów miejscowych buldożery, spychacze i inny sprzęt mechaniczny. Niekiedy mogą być też wykorzystane ciągniki ozołgowe i artyleryjskie oraz wydzielone ozołgi, transportery z doczepnymi pługami lub spychaczami.

W natarciu w mieście szczególnego znaczenia nabiera ochrona skrzydeł i styków, SD, węzłów łączności, pododdziałów i urządzeń tyłowych. Skrzydła i styki ubezpiecza się przez: ciągłe prowadzenie rozpoznania, ogniem wszystkich rodzajów broni, wydzielonymi siłami z drugich rzutów, minowaniem i urządzeniem zasadzek na skrzydłach walczących pododdziałów. Specjalnej kontroli muszą podlegać wszystkie urządzenia podziemne umożliwiające wyjście na nasze tyły przeciwnikowi. W tym celu przy wylotach kanałów organizuje się zasadzki, a kanały nie wykorzystywane minuje lub blokuje. Zdobyte kwartały miasta konieczne jest szczegółowo rozpoznać i oczyścić z pozostałych wojsk przeciwnika.

IV. WŁAŚCIWOŚCI PROWADZENIA NATARCIA W MIEŚCIE.

Podczas prowadzenia natarcia na kierunku dużego miasta dywizje i pułki mogą wykonywać następujące typowe zadania:

- blokować przeciwnika w mieście;
- oczyścić miasto z sił ocalałych po uderzeniach rakietowo-jądrowych;
- opanowywać miasto.

Podstawową zasadą działań zaczepnych prowadzonych na kierunku bronionych miast jest ich oskrzydlenie i izolowanie od zewnętrznego systemu obrony przeciwnika w celu zmuszenia garnizonu do wycofania, niedopuszczenie do obsadzenia miasta przez wycofujące się lub podchodzące z głębi oddziały przeciwnika. Dywizja może oskrzydlić miasto przy utrzymaniu 1/3 sił do przeciwdziałania zwrotom zaczepnym nieprzyjaciela, na głębokość do 15 km. Przy pełnym wykorzystaniu sił do blokowania dywizja może obsadzić rubież wokół miasta długości około 40 km, przyjmując średnio 3 km na batalion piechoty i 1,5 na koz, pozostawiając w odwodzie poz i oddziały specjalne. Przy wykonywaniu tego typu zadań wojska dywizji będą prowadziły działania wiążące.

Oczyszczanie miasta z sił pozostałych po uderzeniach jądrowych będzie polegało na ustaleniu skutków uderzeń i likwidacji prób odtwarzania obrony przez ocalałe siły garnizonu. Zadanie to będzie wykonywane przez oddziały rozpoznawcze i oddziały wydzielone, które przenikając w głąb miasta z różnych kierunków likwidują ocalałe punkty oporu.

Charakter walk o opanowanie miasta będzie w znacznym stopniu zależał od siły obroncy, położenia miasta i sposobu jego zabudowy: inne bowiem zasady walki będą obowiązywały w miastach i dzielnicach starych, o wąskich ulicach i zwartej zabudowie, inne w miejscowościach o współczesnej zabudowie, szerokich alejach i wolno stojących budynkach/punktowcach/.

Myślą przewodnią walki w mieście winno być dążenie do rozcięcia obrony nieprzyjaciela na kilka części i stworzenie odizolowanych ognisk walki poprzez wyjście na przeciwległy skraj, lub opanowanie z zaskoczenia jego kluczowych obiektów decydujących o sile obrony.

Podstawowym sposobem natarcia na miasta powinien być atak z marszu z wykorzystaniem OW i desantów taktycznych. Desant taktyczny wysadza się na skraju miasta a w wypadku skutecznego obezwładnienia obrony przeciwlotniczej bezpośrednio w pobliżu obiektów ataku. Jako lądowiska mogą służyć nie tylko stadiony, lotniska czy place lecz nawet większe podwórza. Pododdziały desantu natychmiast po wylądowaniu opanowują przewidziane obiekty i utrzymują do podejścia OW lub sił głównych.

OW wykorzystując uderzenia lotnictwa i przydzielonych mu dywizjonów rakietowych we współdziałaniu z desantem taktycznym w sposób najbardziej zdecydowany dąży do opanowania skraju miasta, który będzie zapewniał rozwinięcie sił pierwszego rzutu na głównym kierunku uderzenia. W wypadku uzyskania zaskoczenia rozwija powodzenie w głąb dążąc do opanowania kluczowych obiektów w centrum miasta, takich jak: dworce kolejowe, węzły łączności, elektrownie, mosty itp. Szczególną uwagę zwraca się na uchwycenie i utrzymanie skrzyżowań głównych magistrali, centralnie położonych placów, stacji metra i innych obiektów utrudniających manewr siłom przeciwnika.

Sposób działania pododdziałów OW będzie zależał od siły oporu przeciwnika. Jeżeli obrona przeciwnika będzie zorganizowana w sposób doraźny a system ognia chaotyczny wówczas pododdziały piechoty będą przesuwali się za osłonami w odległości 50-70 m na transporterach lub BWP w gotowości do prowadzenia ognia. Gdy system ognia jest zorganizowany piechota naciera w sposób spieszony, częścią sił blokuje cele a głównymi siłami manewrując przez parki, sady, niezabudowane odcinki dąży do wyjścia w rejon docelowego obiektu. Warunkiem powodzenia w działaniach OW jest zdecydowanie i możliwie najwyższe tempo.

Po opanowaniu nakazanych obiektów pododdziały OW umacniają je i utrzymują do podejścia sił głównych. W wypadku nie uzyskania powodzenia przez OW lub desanty taktyczne atak sił głównych dywizji /pułku/ będzie realizowany po silnym lecz krótkim ogniowym przygotowaniu. Natarcie charakteryzować się będzie nieustannym szturmem umocnionych budynków prowadzonym przez bataliony a często doraźnie tworzonymi oddziałami szturmowymi, które w warunkach szczególnie silnej obrony nieprzyjaciela mogą stanowić podstawową siłę pułków pierwszego rzutu.

Przebieg walki oddziału szturmowego wygląda schematycznie następująco:

Artyleria oddziału /grupy/ szturmowego otwiera ogień do strzelnic i okien budynku i przebija przejścia dla piechoty w ścianach domów lub barykadach. W tym samym czasie artyleria przełożonego oraz lotnictwo obezwładnia artylerię nieprzyjaciela i odgradza jego odwody. Moździerze obezwładniają nieprzyjaciela na dachach obiektu szturmowego. Pod osłoną ognia artylerii i zasłon dymnych ozołgi i BWP podchodzą pod obiekt szturmowy i ogniem z bliska obezwładniają ozywające punkty ogniowe a niekiedy swą masą zasłaniają strzelnice broni małokalibrowej. W czasie przygotowania artyleryjskiego piechota również prowadzi ogień do okien, strzelnic, drzwi strychów itd., po czym jednym skokiem przesuwa się do obiektu, zarzuca go granatami i prowadząc ogień z broni osobistej wdziera się do wnętrza przez wybite przejścia. Na sygnał piechoty artyleria przenosi ogień na sąsiednie obiekty. Razem z piechotą w składzie grup szturmują saperzy, którzy materiałem wybuchowym rozszerzają przejścia w ścianach lub wykonują nowe. W wypadku uporczywej obrony do walki mogą być wprowadzane miotacze ognia, które wypalają aktywne punkty ogniowe lub podpalają cały obiekt.

Po wderciu się do budynku grupa szturmowa powinna przede wszystkim nie dopuścić do wyjścia nieprzyjaciela z piwnic, gdzie ochroni się on zwykle w czasie ogniowego przygotowania ataku. W tym celu urządza się zasadzki przy wyjściach z piwnic przy pomocy materiału wybuchowego lub zawala się wyjścia gruzem itp. Oddział szturmowy nie powinien tracić czasu na pełne oczyszczenie budynku. Zdobywszy jedno-dwa piętra pozostawia osłonę na schodach wiodących na wyższe piętra i z maksymalną szybkością wlamuje się do następnego budynku. Pełne oczyszczenie może wykonywać odwód oddziału szturmowego lub drugie rzuty.

Piechota powinna unikać posuwania się wzdłuż długich i szerokich ulic i przez otwarte place. Celem podejścia do obiektu szturmowego należy wykorzystywać podwórza, parki, ogrody, małe zaułki, przejścia w piwnicach, sieć kanalizacji, wyłomy w ścianach itp.

Dla utrzymania nieprzyjaciela w nieustannym napięciu, pozbawienia go odpoczynku i możliwości odtworzenia obrony należy prowadzić działania również w nocy. Po opanowaniu obiektu natchmiast przystępuje się do umacniania go i przygotowania do obrony okrężnej, gdyż nieprzyjaciel najczęściej w krótkim czasie przechodzić będzie do kontrataków siłami załóg najbliższych obiektów lub odwodów.

Umocnienie zdobytych obiektów jest obowiązkiem drugich rzutów.

Walkę w mieście prowadzą wszystkie siły pułku / dywizji/ zaś oddziały i grupy szturmowe wchodzi do walki w tych wypadkach, gdy pułki napotykają w czasie natarcia szczególnie silne ośrodki oporu nieprzyjaciela.

Pododdziały piechoty i czołgów nie wchodzące w skład grup szturmowych w wypadku natarcia na miasto o gęstej zabudowie zmuszone będą niekiedy nacierać wzdłuż ulic co wymaga szczególnie umiejętnego wykorzystania czołgów i BWP.

Czołgi przesuwają się w pobliżu chodników prowadząc ogień z dział 1 KM do celów położonych po przeciwległej stronie ulicy. Część kompanii piechoty pierwszego rzutu naciera wzdłuż chodników /między czołgiem a ścianą budynku/ wykorzystując korpus czołgu jako osłonę przed bronią maszynową z zadaniem zwalczania niszczyteli czołgów rozmieszczonych w dolnych partiach budynków po przeciwnej stronie ulicy. Druga część kompanii piechoty naciera bezpośrednio za czołgami i zwalcza cele na górnych piętrach budynków. W odległości 75 - 100 m za czołgami nacierają BWP lub transportery prowadząc ogień w marszu lub z krótkich przystanków. Nacierające czołgi wzdłuż szerokich ulic /magistrali/ przyjmują szyk "kątem w przód" lub "kątem w tył", co daje im możliwość wzajemnego wspierania ogniem.

W wypadku dużego zatarasowania ulic czołgi przesuwają się środkiem ulicy, a piechota wzdłuż ścian lub jako desant na czołgach.

Inaczej będzie się prowadzić działania bojowe w miastach o luźnej zabudowie i równoległym układzie arterii komunikacyjnych. Stwarzają one lepsze warunki do użycia wszystkich rodzajów wojsk, a szczególnie pełniejszego wykorzystania ruchliwości, siły uderzeniowej czołgów i BWP. Możliwe jest także zcentralizowane oddziaływanie ogniem artylerii i lotnictwa.

Manewr siłami i środkami nabiera większego rozmachu, a oskrzydlenie i blokowanie silnie bronionych obiektów z jednoczesnym przenikaniem w głąb miasta będzie zjawiskiem częstym.

Duże obiekty lub zespoły budynków będą bronione metodą obrony okrężnej, o której trwałości decyduje wielowarstwowy system ognia różnych rodzajów broni oraz częste kontrataki. Obrona takich obiektów może zawierać elementy fortyfikacji a podejścia mogą być osłaniane zaporami minowymi. Dlatego atak piechoty i czołgów musi być poprzedzony inżynierskim rozpoznaniem oraz przygotowany odpowiednio silnym lecz gwałtownym ogniem artylerii i lotnictwa. Artyleryjsko-lotnicze przygotowanie powinno doprowadzić do obezwładnienia sił żywych i środków ogniowych nieprzyjaciela znajdujących się w umocnionych budynkach oraz zdeorganizować dowodzenie.

W czasie podchodzenia do obiektu piechota może działać na transporterach opancerzonych za czołgami, natomiast atak wykonuje po spieszeniu. Czołgi, działa przeciwpancerne i transportery wspierają atak piechoty z miejsca, obezwładniają źródła ognia nieprzyjaciela. Z chwilą przeniesienia się walki na teren atakowanego obiektu artyleria strzelająca z zakrytych SO przenosi ogień dla obezwładnienia odwodów nieprzyjaciela, jego artylerii oraz wykonuje ognie zaporowe dla osłony skrzydeł nacierających wojsk.

W mieście o luźnej zabudowie główne uderzenie wykonuje się przez parki, skwery, ogrody, podwórza. Do wyjścia na tyły bronionych obiektów wykorzystuje się urządzenia podziemne. Wzdłuż ulic naciera się tylko w koniecznych wypadkach. Stanki ognio-
wiska dla artylerii wybiera się w pobliżu atakowanego obiektu a moździerz celowo jest rozmieszczać na podwórzach, placach, w ogrodach lub dachach budynków. Opanowane ważne obiekty w rejonie skrzyżowania ulic wzmacnia się a przy wyjściu z urządzeń podziemnych organizuje zasadzki. Każdy opanowany zespół budowli powinien być wykorzystany jako podstawa wyjściowa do ataku na kolejny obiekt.

Zagadnieniem specjalnym w walkach w mieście jest forsowanie rzek i kanałów.

Budynki i gruz na własnym brzegu pozwalają zbliżyć rejonny wyjściowy na 100-150 m od linii odbicia i zapewniają oddzia-

łom dostateczne ukrycie od ognia nieprzyjaciela. Duża ilość różnych materiałów umożliwiła szybką budowę podręcznych środków przepławowych. Z drugiej strony nieprzyjaciel może wykorzystaó wysokie budowle i zorganizować wielowarstwową zapórę ogniową szczególnie wykorzystując wszelkiego typu granatniki. Ogień na przedni skraj własnej artylerii z zakrytych SO jest prawie niemożliwy, wobec tego trzeba wysuwać większość dział wszystkich kalibrów do strzelania na wprost.

Strome i często obetonowane brzegi wysoce utrudniają możliwość wykorzystania etatowych środków pływających a nawet transporterów opancerzonych. Bliskość przedniego skraju obrony nieprzyjaciela /50-60 m od brzegu/ wyklucza możliwość narastania sił, skutkiem czego trzeba przechodzić do szturm obiektów małymi pododdziałami bezpośrednio po sforsowaniu przeszkody. Walka o przyczółek - to przede wszystkim szturm nadbrzeżnych budynków przez spieszone pododdziały piechoty i saperów. Pouczającym przykładem takiego działania jest forsowanie rz. Pregoła w Królewcu w 1945 r. ... 8 kwietnia o godz. 23.30 artyleria działająca z pułkiem rozpoczęła przygotowanie szturm. Po silnej pięciominutowej nawale przeszła do ognia ciągłego, pod którego osłoną grupy szturmowe wybiegły z ukrycia i wraz z podręcznymi środkami przepławowymi skierowały się na linię odbicia. W tym momencie postawiono zasłony dymne w miejscach zarówno rzeczywistych jak i pozornych przepław. Grupy szturmowe zbiegły wzdłuż stromego zabetonowanego brzegu nad koryto rzeki wykorzystując przejścia przygotowane przez saperów, po czym, spuścili łodzie i tratwy na brzeg i prowadząc ogień z broni maszynowej rozpoczęły przepławę. Grupy wsparcia ogniowego obezwładniały nieustannie punkty oporu nieprzyjaciela ogniem ponad głowami przepławiających się. Natychmiast po osiągnięciu przeciwległego brzegu przez piechotę działa strzelające na wprost przeniosły ogień na górne piętra budynków i flankujące punkty ogniowe. Artyleria z zakrytych SO prowadziła intensywny ogień odgradzający rejony wyładowania. Grupy szturmowe po dobieciu do brzegu wykorzystując przejścia, sznury, drabiny szturmowe wdarły się na nadbrzeżną ulicę i nie czekając na następne fale rozpoczęły szturm najbliższych budynków. Walka o budynki trwała 30 minut, a po 40 minutach ba-

taliony pierwszego rzutu w pełnym składzie znalazły się na brzegu nieprzyjaciela i pozostawiwszy niewielkie grupy dla umocnienia zdobytych budynków bez zatrzymywania się prowadziły natarcie w głąb miasta.

X | Prowadzone ćwiczenia taktyczne przez jednostki SOW i POW wykazały dużą sprawność transporterów opancerzonych przy pokonywaniu obetonowanego kanału BOBR w rejonie Dychowa /przeprawa pierwszej fali trwała 4 minuty/ co nasuwa przypuszczenie, że w niektórych warunkach po przygotowaniu wyjść z kanału i silnym obezwładnieniu obrony, piechota może transportery opancerzone wykorzystywać nie tylko jako środki ogniowe ale i jako środki przeprawowe.

Użycie poszczególnych rodzajów wojsk w walce o miasto powinno być zgodne ze specyfiką charakteru miasta.

Do charakterystycznych zadań, wykonywanych przez artylerię, należy burzenie kamiennych i betonowych obiektów, wykonywanie przejść w barykadach i ścianach budynków, niszczenie żywej siły w ukryciach oraz udział w walkach grup szturmowych. Oprócz tego, zadaniem artylerii jest osłona skrzydeł nacierających wojsk, odparcie kontrataków nieprzyjaciela itp. Większość artylerii przydziela się do batalionów i wykorzystuje do strzelania na wprost. Grupy artyleryjskie tworzy się w zasadzie tylko z oddziałów moździerzy i artylerii haubic. Niekiedy, jeśli posiadane środki na to pozwalają, organizuje się również specjalną grupę burzenia, w skład której wchodzi najcięższe działa i moździerze.

Wykonanie zadań ogniowych przez artylerię dzieli się na dwa okresy: Ogniowe przygotowanie ataku i ogniowe wsparcie natarcia. Główna działalność artylerii będzie polegać na ogniowym wsparciu, którego znaczenie w walkach miejskich jest zwykle większe niż w warunkach normalnych.

Ogniowe przygotowanie obejmuje: jedną - dwie nawały ogniowe, ogień na wprost i niekiedy okres burzenia wstępnego. Decydującą rolę spełnia tu ogień na wprost. Liczba i układ nawał ogniowych zależy od ilości baterii art. i moździerzy npła przewidzianych do obezwładnienia oraz stopnia zaangażowania artylerii do niszczenia celów na przednim skraju. W wypadku, gdy większość celów na przednim skraju niszczy się ogniem na wprost,

to liczba nawał ogniowych jest mniejsza i przygotowanie ogniowe trwa krótko. Pierwszą nawałą ogniową artylerii wykonuje się na obiekty położone na skrzydłach oraz na artylerię i moździerze. Pozwala to równocześnie prowadzić ogień na wprost. Ostatnią nawałą ogniową wykonuje się według normalnych zasad.

Zasadniczą metodą ogniowego wsparcia będą: pojedyncze ześrodkowania ognia dywizjonów i baterii, ogień z obserwacji dział, plutonów i baterii oraz ogień na wprost. Odcinki ześrodkowania ognia artylerii wyznacza się na obiekty bezpośredniego ataku. Mogą to być pojedyncze budowle, zakłady przemysłowe itp. Przeniesienie ognia na kolejne obiekty może nastąpić na żądanie dowódców kompanii.

Jedną z właściwości ogniowego wsparcia w mieście jest częste wykonywanie ogni zaporowych w celu powstrzymania kontrataków nieprzyjaciela. Ponieważ w kontrataku biorą udział niewielkie siły, do ich rażenia wydziela się pododdziały artylerii z reguły od plutonu do baterii.

Ogień na wprost prowadzą wszystkie działa przeciwpancerne, czołgi, BWP oraz przeciwpancerne pociski kierowane, szczególnie zestawy "Malutka." Sprzęt ten można ustawić dosłownie w każdym miejscu i prowadzić skuteczny ogień.

W czasie nocnego ataku na umocnione zabudowania ogniowe przygotowanie może nie być wykonywane. Do wykonania zadań ogniowych w mieście często stosuje się amunicję specjalną: przeciwbetonową, dymną, zapalającą lub chemiczną, a w nocy oświetlającą.

Dywizjon rakiet taktycznych może wykonywać uderzenia raketami z głowicą jądrową lub klasyczną. Uderzenia jądrowe wykonuje się dla obezwładnienia:

- wycofujących się pododdziałów nieprzyjaciela na kierunku miasta w celu nie dopuszczenia do zorganizowania przez nich obrony;
- podchodzących odwodów z głębi dla obsadzenia miasta;
- na przedni skraj zwartej obrony dla umożliwienia przedarcia się OW w głąb miasta /uderzenia o mocy 3 kt z punktem zerowym przed przednim skrajem/;
- w głębi miasta dla zniszczenia obiektów stałych jak, cytadelle, budowle obronne starego typu itp. - nieprzewidzianych do opanowywania przez wojska.

Rakiety z amunicją klasyczną mogą być wykorzystane do wykonania zadań przewidzianych dla grup burzenia.

Głównym zadaniem wojsk inżynieryjnych w walkach w mieście jest rozpoznanie, torowanie drogi piechocie, czołgom i artylerii /grupom szturmowym/, rozgradzanie przeszkód /barykady, zapory minowe/, wykonywanie przejść w ścianach budynków. Poza tym niszczenie budowli i barykad, organizacja przepraw przez kanały i rzeki oraz umocnienie zdobytych obiektów.

Zadania te wojska inżynieryjne wykonują w składzie batalionów piechoty pierwszego rzutu lub w składzie grup szturmowych. Dla utrzymania płynności ruchu część saperów może być przydzielona kompanii czołgów lub bateriom artylerii.

Odwoły inżynieryjne i OZR wykorzystuje się centralnie dla utrzymania komunikacji w zdobytej części miasta, budowy SD i PO rozminowania oraz do wykonania umocnień o większym znaczeniu.

Z A K O Ń C Z E N I E

Walka w mieście charakteryzuje się wysoką dynamiką rozwoju działań. Wymaga wielkiego napięcia woli i dużego wysiłku fizycznego, dobrego wyszkolenia pojedynczych żołnierzy, a szczególnie wysokich umiejętności taktycznych dowódców w organizowaniu i kierowaniu walką. Dokładne ich opanowanie jest możliwe tylko drogą głębokich studiów, doświadczeń z okresu drugiej wojny, aktualnych materiałów teoretycznych oraz udziału w prowadzonych ćwiczeniach. Konieczne jest także śledzenie za rozwojem poglądów na sposób prowadzenia walki w mieście u potencjalnych przeciwników.

Doświadczenia historyczne wskazują, że dobrze przygotowane wojska znające charakterystyczne właściwości prowadzenia walki w mieście mogą pomyślnie prowadzić działania nawet z przeważającymi siłami przeciwnika.

OPRACOWAŁ :

płk MACKIEWICZ

Wydrukowano w 200 egz.

Egz. nr 1-200 B.T.

Wyk. płk Mackiewicz

Druk. Cz. B. dn. 2.10.1973r.

Nr ks. 01661/03180/WW

Kor. H.S.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADRY SZTABU GŁÓWNEGO
m. gen. broni K. Świeroszewskiego

~~038554~~

~~021948~~